

OKBV-workshop & feestelijke afsluiter van het werkingsjaar Leuven – 21 juni 2012

Het is een blij en gezellig weerzien in het KADOC in Leuven op 21 juni met de kunstbibliothecarissen vanuit verschillende hoeken van het land en zelfs één uit Nederland. In de voormiddag verdiepen we ons tijdens de workshop 'Zie je door de bomen het bos niet meer? Her-e-bronnen voor de kunstbibliothecaris' in de wereld van de e-bronnen die belangrijk zijn voor het kunstonderzoek. Aan de hand van enkele concrete cases passeren heel wat bekende en minder bekende databases de revue. Door middel van deze zoekinstrumenten kunnen wij biografische informatie vinden over kunstenaars en schilderijen identificeren. Er worden ervaringen uitgewisseld over welke e-bronnen kunnen dienen om een bibliografie op te stellen van een artiest. Ook tips over e-bronnen voor herkomstonderzoek van kunstwerken worden besproken. Uiteenlopende vragen komen aan bod en er worden telkens verschillende zoekpistes aangekaart en genanalyseerd. Voor hoeveel werd een bepaald schilderij op een veiling afgeklopt? Hoe kunnen we nagaan of een oude druk in onze collectie goed gedateerd is? Waar vinden we informatie over een (Belgisch) architect en is zijn archief bewaard en/of raadpleegbaar? In het tweede deel van de workshop zoeken we oplossingen om op een rationele en open manier de kennis over deze zoekinstrumenten te delen en te beheren, op maat van de kunstbibliotheek. We concluderen dat de kunstbibliothecaris niet alles zelf moet doen. Men kan onderzoekers doorverwijzen naar collega-bibliothecarissen en op de OKBV-website kunnen de belangrijkste e-bronnen verzameld worden. Sommige bibliothecarissen beheren reeds een dergelijke lijst voor hun vakgebied op hun website. Daarnaast blijft het uiterst belangrijk om de vraagstelling goed te definiëren, 'kwaliteit' te herkennen in de massa e-informatie en steeds een kritische houding aan te nemen.

De namiddag vangt aan met een zelfkritisches gesprek over het OKBV. De aanwezigen benadrukken de rol van OKBV als

overlegplatform dat van onderuit wordt gevoed. Het uitwisselen van concrete ervaringen op workshops, studiebezoeken en -dagen blijft noodzakelijk. Er wordt besloten om een werkgroep op te richten rond veilingcatalogi. Het bestuur kijkt, samen met de collega's van OKBN, verder naar relevante thema's. Suggesties en ideeën blijven uiteraard welkom.

Na het interne overleg wordt een blik achter de schermen geworpen van het CRKC (Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur vzw) en het KADOC (Documentatie- en Onderzoekscentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving). Directeur **Jan Klinckaert** licht toe hoe het CRKC zich ontwikkelde tot het expertisecentrum voor religieus erfgoed in Vlaanderen. Het CRKC onderneemt diverse acties om het religieus cultureel erfgoed te registreren, inventariseren, onderzoeken, herbestemmen en valoriseren — een enorme opgave gezien de leegloop van de kerken en de vergrijzing in de religieuze instituten. Een partner met wie het CRKC die taak opneemt, is het KADOC, een collectiebeherende cultureel-erfgoedinstelling die zowel een bibliotheek- als archievencollectie opbouwt en beheert, onderzoek doet als publiekswerking organiseert.

De OKBV-ers zijn vooral in de bibliotheekwerking van KADOC geïnteresseerd. **Godfried Kwanten**, hoofd van de Afdeling Collectie, gaat in op de maatschappelijke opdracht van KADOC en de concrete werking van het centrum. **Carine Dujardin** van de KADOC-bibliotheek, een erkende erfgoedbibliotheek, focust vooral op de verwerving van boeken en de diverse stappen die boeken doorlopen eens ze bij KADOC zijn. We bezoeken de leeszaal en het ondergrondse depot KADOC I. Jammer dat het programma geen tijd laat om naar Heverlee te gaan. Daar is KADOC II gesitueerd, het nieuwe depot van het KADOC uit 2009. Maar ook het CRKC werkt vanuit Heverlee, in de Abdij van het Park, waar het de fundamenten legt voor het toekomstige Museum voor religieuze kunst en cultuur.

We mogen besluiten dat deze OKBV-dag onmiddellijk zijn vruchten heeft afgeworpen aangezien alle deelnemers tevreden met nieuw materiaal en stof tot nadenken naar huis gingen.

Ingrid Goddeeris & Sofie De Caigny

Apps, Books & Catalogs: het ABC van mobiele dienstverlening vanuit de bibliotheek

K.H.Kempen, Turnhout - 31 mei 2012

Docent **Eric Slaats** (Fontys Hogeschool) lichtte in zijn bijdrage de resultaten van het iFontys-project toe. In dit onderwijsinnovatieproject werd geëxperimenteerd met het gebruik van smartphones en tablets in het onderwijs. Als een van de conclusies van het project bekleemtoonde Slaats het belang van e-content. Uit zijn opsomming van de gewenste karakteristieken van een e-book bleek duidelijk dat het gedrukte boek niet meer aan de verwachtingen van de huidige generatie studenten voldoet ("Print is dying ..."). Hij voorspelde dat in de nabije toekomst alles gedigitaliseerd zal worden en dat uitgeverijen hun businessmodellen hierop zullen moeten afstemmen, maar dat de sense of urgency in de sector voorlopig nog ontbreekt. Als uitsmijter liet Slaats het publiek nog kennismaken met iPresent en weView, twee gratis beschikbare mobiele applicaties die studenten toelaten om actief te participeren tijdens een hoorcollege.

Na het aanstekelijke vooruitgangsoptimisme van de eerste spreker, was de uiteenzetting van bibliothecaris digitale bibliotheek **Peter Nugteren** (De Nieuwe Bibliotheek, Almere) voor velen allicht een reality check. Uit zijn verhaal bleek duidelijk dat bibliotheken die e-books willen uitlenen met verschillende hindernissen geconfronteerd worden. In De Nieuwe Bibliotheek wordt hier sinds 2007 mee geëxperimenteerd. Aanvankelijk werden er e-readers met content uitgeleend, maar in september 2008 werd het NBD Biblion ePortal gelanceerd. In 2011 had het ePortal 1400 gebruikers, maar het beperkte titelaanbod staat het grote succes in de weg. Dit is deels te verklaren doordat de samenwerking met de uitgeverijen spaak liep in 2010. Bij ontstentenis van een landelijke leenrechtvereenkomst moeten bibliotheken voorlopig over elke titel die ze digitaal willen aanbieden met de uitgever onderhandelen. De recentste ontwikkeling bij onze noorderburen is streaming van e-books via Public Library Online, een landelijk initiatief van de stichting Bibliotheek.nl.

In de afsluitende presentatie probeerde **Davy Hanegreefs**, innovatiemanager bij Boek.be, het publiek te overtuigen